

2017-2020RAKO BIZIKIDETZAREN ETA GIZA ESKUBIDEEN PLANA

2017ari dagokion jarraipen-txostena

I. Txostenaren justifikazioa eta xedea

2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Plana 2017ko urriaren 10ean onartu zen Gobernu Kontseiluaren Erabaki bidez. Planak bere zeharkako ardatzean aipatzen ditu kudeaketarekin lotutako ekimenak (koordinazioa, jarraipena eta ebaluazioa). Besteak beste, Sailarteko Batzordeari esleitzen dio urtean behin planaren jarraipena egiteko ardura. Honela idatzita dago:

“Biktimen eta Giza Eskubideen Zuzendaritzak koordinatuko du Sailarteko Batzordea eta planaren programaren eta egutegiaren betetze-mailaren jarraipena egiteko txostenak egin beharko ditu urtero.”

Horrenbestez, batzorde horri dagokio –planean bertan ezarritakoaren arabera 2018ko lehen seihilekoan eratu beharko da– urteko jarraipena egiteko txostenak onartzea. Txosten hau egiteko unean Sailarteko Batzordea oraindik eratzeke dagoenez, Biktimen eta Giza Eskubideen Zuzendaritzari dagokio lehendabiziko jarraipen-txosten hau egitea, Planean hari esleitzen zaizkio-eta Batzordea koordinatzeko eta Batzordeari laguntzeko lanak.

Txosten honek aipatutako Gobernu Kontseiluaren Akordioaren laugarren puntuan ezarritakoari jarraipena ematen dio. Honakoa dio: “2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren” jarraipenari eta ebaluazioari buruzko informazioa Gobernu Kontseilura eta Legebiltzarrera bidaliko da, jakinaren gainean egon daitezen”.

Horrekin batera, Planean ezartzen denez, jarraipen-lan horren osagarri izango dira eguneratze-eta ebaluazio-tresna hauek:

- Legegintzaldiaren erdian programa eguneratzeko dokumentua eta hurrengo bi urteetan jarduteko egutegia prestatzea.
- Legegintzaldiaren azkeneko urtean Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren kanpo-ebaluazio osoaren txostena egiteko agintzea.
- Prospekzio Soziologikoen Kabinetearekin lankidetzan, planaren edukietan eta helburuetan oinarritutako adierazle-taula bat egitea, herritarrek planaren garapenari buruz zer iritzi duten jakiteko. Adierazleen taula horretan oinarrituta, herritarrek planaren ebaluazioari buruz duten iritzia aztertzeke bi ikerketa egingo dira, 2018an eta 2020an.

Ondorioz, lehendabiziko txosten honetan 2017ko kudeaketaren eta jardunaren balantzea jaso da. Logikoa denez, lehendabiziko urte hau plana bera egiteko eta onartzeko prozesuan zentratu da batik bat. Hasierako agiria lehendabiziko hiru hilabeteetan prestatu zen, eta proposamen gisa aurkeztu zen apirilaren 4an. Hiru hilabeteke epea ireki zen orduan, uztailearen 4ra bitartean, parlamentuko taldeen, gizarte-erakundeen eta herritarren ekarpenak jasotzeko. Behin ekarpen horiek testuan txertatuta, behin betiko onartu zen, urriko bigarren Gobernu Kontseiluan. Plana izapidetzeari lehentasuna eman behar zitzaion, baina hori ez zen eragozpen izan, horrekin batera, jarduketa-programan jasotako ekimen asko abian jartzeko eta sustatzeko. Hori guztia aztertzen da, hain zuzen, jarraipen-txosten honetan.

Aurreko Legegintzaldiko metodologia berdina jarraituz, dokumentuaren lehenengo atalean, ageri den koadroak Planaren jarraipenaren balantzea laburbiltzen du, lau zutabetan. Lehenengo zutabeak Plana osatzen duten 15 ekimenen izenburuak jaso dira; bigarrenean, jarraipena egiten den urteko ekintzak, eta, azkenik, hirugarrenak ekimen horietako bakoitzaren garapen-maila deskribatzen du. Azken zutabeak 2017ko abenduaren 30ean ekintzok erdietsi duten betetze-ehunekoa jasotzen du, eta, beharrezkoa den kasuetan, gauzatze-egutegian egindako doikuntzak zehazten eta arrazoitzen ditu. Jarduketan jarraipenaren balorazio proportzional hori planaren gauzatze potentzialari lotuta dauden 5 mailatan sailkatzen da: 2017ko abenduaren amaieran, aurreikuspenak % 20, % 40, % 60, % 80 edo % 100 bete dira.

Dokumentuaren bigarren atalak balorazio-izaera duten alderdiak barne hartzen ditu, hiru ataletan egituratuta: analisia, aurreikuspenak eta ondorioak. Era horretan, hurrengo urterako lehentasunak eta jarduketa-ardatz nagusiak aurrezartzen dira.

Lehenengo atala

2017an Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren izan duen gauzatze-mailaren jarraipen-koadroa

1. Iraganarekin lotutako ekimenak

Ekimena	Aurreikusitako ekintzak	Jarraipena	Aurreikuspenen betetzearen % 2017-XII-31n
-1. ekimena. ETaren armagabetzea eta desegitea	·Armagabetzea egiaztatzea babesteko prozesuaren garapena.	·Lehendakariak bi adierazpen egin zituen martxoaren 17an eta apirilaren 8an. Otsaila eta apirila bitartean, armagabetze legezkoa, osoa eta atzeraezina ekarri zuen prozesua errazte-lanetan era aktiboan hartu zuten parte Eusko Jaurlaritzako Lehendakariak eta Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiak.	·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.
-2. ekimena. Iraganari buruzko hausnarketa kritikoa	·Oinarrizko proposamenaren zirriborroa egitea. ·Ahalik eta adostasun handiena lortzen saiatzea.	·Barne-eremuan oinarrizko proposamenaren zirriborroa egiteko prozesuan Aurrera egiten ari gara. Dena dela, bere garapena Eusko Legebiltzarreko Memoria eta Bizikidetzaren Ponentziak ezarritako egutegiari moldatzen ari da. ·Eremu publikoan, testuinguru horretan, 2017an zehar Eusko Jaurlaritzaren esku-hartze publikoek behin eta berriro adierazi izan dute terrorismoaren, indarkeriaren eta giza eskubideen urraketan inguruan hausnarketa kritikoa eta partekatua egiteko prozesuaren premia.	·Urte honetarako aurreikusitakoa %60 bete da, Eusko Legebiltzarreko Memoria eta Bizikidetzaren Ponentziaren lanaren garapenaren zain.
-3. ekimena. Iragana argitzea	·Argitze-lanaren urteko programa zehaztea. ·Lan-programa kudeatzea.	·Argitze-lanaren 2017 eta 2018 urtetako programa zehaztu da. ·Martxoan “ETAk enpresa-munduaren aurka egindako indarkeriari eta estortsioari buruzko txostena” argitaratu zen, Deustuko Unibertsitateko Etika Aplikatuaren Zentroak eginda. ·Maiatzaren 17an, “Pertur kasuari buruzko txostena: gaiaren egoera eguneratua” jendaurrean aurkeztu zen. Giza Eskubideen, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiak Euskal Herriko Unibertsitateko Giza Eskubideen eta Botere Publikoen Katedrarekin lankidetzan sustatu nahi duen <i>Giza Eskubideak. Txosten monografikoak eta kasuen azterketak</i> serieko lehen txostena da.	·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.

		<p>-Azaroaren 24ean, Deustuko Unibertsitateko Pedro Arrupe Institutuak landutako "Urruntzeko espetxe-politikak presoan familiengan duen eraginari buruzko txostena" aurkeztu zen.</p> <p>-Abenduaren 18an, Kriminologiako Euskal Institutuak (IVAC-KREI) egindako "Euskadin gertatutako tortura eta tratatu txarrak ikertzeko proiektua (1960-2014)" txostena aurkeztu zuen.</p>	
--	--	--	--

2. Orainarekin lotutako ekimenak

<p>-4. ekimena. Biktimak</p>	<p>-2017ko lan- programa.</p>	<p>-Martxoaren 10ean, Terrorismoaren biktimak gizarte- eta erakunde-mailan aitortzeko ekitaldia egin zen Gasteizen, honako lelo honekin: "Memoria eta etorkizuna. Elkarrekin eraiki". Egun hori Terrorismoaren Biktimen Europako Eguna izan zen. Lau orduz egon ziren kontzentratuta, etenik gabe, 09:00ak eta 13:00ak bitartean, eta, aldi horretan, erakundeen eta gizartearen ordezkariak (kultura, abokatutza, enpresa-mundua, komunikabideak, unibertsitatea, udalak, aldundiak, Eusko Legebiltzarra edo Arartekoa, besteak beste) txandaka aritu ziren kontzentrazioaren gidari, 15 minutuko txandatan. Biktimek eta biktimen elkarteetako ordezkariak ere parte hartu zuten.</p> <p>-Apirilaren 24ean, "12/2016 Biktimen Legea. Giza Eskubideen nazioarteko eskubidea" jardunaldia ospatu zen, Nazio Batuen Giza Eskubideen Batzordeko lehendakari ohia den Fabián Salvioliren hitzaldi eta guzti. Arartekoak eta EHUKo Giza Eskubideen eta Botere Publikoen Katedrako idazkaritza teknikoak parte hartu zuten eta Kriminologiako Euskal Institutua (IVAC-KREI), Deustuko Unibertsitateko Pedro Arrupe Giza Eskubideen Institutua eta Mondragoneko Unibertsitatea lankidetzan aritu ziren.</p> <p>-Legegintzaldi berrian Terrorismoaren Biktimen Partaidetzarako Euskal Kontseiluaren lehen bilera egin zen maiatzaren 8an. Bigarren seihilekoan Terrorismoaren Biktimen Partaidetzarako Euskal Kontseiluaren beste bi bilera egin dira: irailaren 25ean eta azaroaren 20an. Bertan, Legegintzaldiko BPEKren lan-proposamena aurkeztu eta onartu zen.</p>	<p>-Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>
-------------------------------------	-------------------------------	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ·Biktimei laguntzeko zerbitzua eta itzuli beharrik gabeko diru-laguntzen programa mantendu dira. ·Biktimen elkarteei zuzendutako diru-laguntzen ildo mantendu egin da, bai eta biktimen elkarteei egindako laguntza izendunak ere. ·Urteko ikerketak eta graduondoko ikasketak egiteko EHUrekin (KREI) sinatutako hitzarmenari jarraitutasuna eman zaio. ·Ekainaren 26an, “Balorazio Batzordearen txostena, 1960tik 1978ra bitartean motibazio politikoko testuinguruan gertatutako giza eskubideen urraketari eta bestelako sufrimendu bidegabeei buruzkoa” aurkeztu zen. ·Irailaren 12an, Espainiako Gobernuak 12/2016 Legearen aurka aurkeztutako helegitearen aurka alegazioak aurkeztu zituen Eusko Jaurlaritzak. 	
<p>-5. ekimena. Memoria</p>	<ul style="list-style-type: none"> ·Gogoraren Jarduera-plana aurkeztea. ·Gogoraren Jarduera-plana garatzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Urriaren 23an, uztaileko bileran aurkeztutako Gogoraren 2017-2020 Jarduera Plangintza onartu zuen Gogoraren Zuzendaritza-Batzordeak. ·Urtarrilaren 30ean, Iñigo Urkullu lehendakariak Elgoibarren Elgoibarko Olaso hilerriaren ondoan kokatutako Duintasunaren Kolunbarioa.inauguratu zuen. ·Martxoaren 5ean, Matxitxakoko batailan hil ziren pertsonak omendu eta oroitzeko ekitaldi bateratua egin zen. ·Martxoaren 30ean, Durangoko bonbardaketaren 80. urteurrena zela-eta oroimen-ekitaldia antolatu zen, eta Lehendakariak bertan parte hartu zuen. ·Apirilaren 25ean, Gernikako bonbardaketaren 80. urteurrena oroitu eta omentzeko ekitaldietan parte hartu zen. ·Maiatzaren 24ean, Santurtzin duela 80 urte EAEko portu desberdinetatik gerratik ihesean ontziratu behar izan zuten 20.000 haurrak oroitu eta omentzeko ekitaldiak egin ziren. ·Irailaren 30ean, Eusko Jaurlaritzak eta Nafarroako Gobernuak erakunde-ekitaldia antolatu zuten, Iñigo Urkullu Lehendakariaren eta Uxue Barkos Presidentearen parte-hartzearekin, Gurs-eko (Frantzia) kontzentrazio-esparrua 	<ul style="list-style-type: none"> ·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.

		<p>zegoen lekuan, bertan egondako Euskadiko eta Nafarroako 6.500 pertsonetik gora ekarriz gogora eta esker ona adieraziz.</p> <p>·Urriaren 16an, tropa frankistek filiazio politikoagatik edo sindikalagatik 1937an Santoñan exekutatu zituzten gudariak eta milizianoak gogora ekartzeko ekitaldia antolatu zen Lehendakariaren parte-hartzearekin.</p> <p>·Azaroaren 10ean, Memoriaren Eguna ospatzeko ekitaldia egin zen Bilbon Lehendakariaren parte-hartzearekin. Bertan, gazteak izan ziren protagoniak, memoria etorkizuneko belaunaldiei transmititzea zer garrantzitsua den nabarmenduz.</p> <p>·2017an Memoria Plaza ekimen ibiltaria ondorengo herrietan egon da: Getxo, Lasarte-Oria, Gernika-Lumo, Santurtzi, Portugalete, Sestao eta Barakaldo.</p>	
-6. ekimena. Espetxe-politika	·Espetxe-politikari buruzko oinarritzko proposamena prestatzea.	<p>·Uztailaren 19an, "Espetxe-politikaren berbideratzea partekatzeko akordio-proposamena" eta "Euskal presoak Presondegietan berkokatzeko irizpide-proposamena" entregatu zizkion Lehendakariak Espainiako Gobernuari.</p> <p>·Bigarren seihilekoan, Eusko Jaurlaritza lanean aritu da Espainiako Gobernuarekin zein Frantziako Gobernuarekin espetxe- eta gizarteratze-politika berria bultzatze aldera.</p>	·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.

3. Etorkizunarekin lotutako ekimenak

<p>·7. ekimena. Aniztasunaren kudeaketa positiboa</p>	<p>·Erligioen arteko lan- programa aktibatzea.</p> <p>·Diru-laguntzetarako beste ikuspuntu bat ezartzea.</p>	<p>·Azaroaren 20an, “Eusko Jaurlaritzaren Jarduera Plana erlijioa aitzakiatzat hartzen duen nazioarteko terrorismoaren aurrean” aurkeztu zuen Lehendakariak.</p> <p>·Kultuko Zentroyen Lege-aurreproiektua lantzeko izapidea barne-txostenak lantze-prozesuan dago.</p> <p>·Urriaren 23an, Bizikidetzaren eta giza eskubideen esparruko proiektuak diruz laguntzera bideratutako laguntzak arautuko dituen Dekretu berriaren proiektua lantzeko prozedurari ekiteko Dekretua onartu zuen Lehendakariak.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>
<p>·8. ekimena. Elkartasunaren sustapena</p>	<p>·Esparru-dokumentu bat prestatzea.</p>	<p>·Apirilaren 3an, Lehendakaritzan ekitaldi eta aitorten instituzionala egin zen, Europan errefuxiatuen egoerarekin bizitzen ari garen krisi humanitario larria dela eta. EAEko erakundeek eta gizarte zibilak (Eusko Jaurlaritza, foru-aldundiak, Arartekoa, Eusko Legebiltzarra, EUDEL, alkateak, elkarteak eta GKEen ordezkariak eta euskal epailetzako arduradunak) prestutasuna eta konpromisoa erakutsi zuten, errefuxiatuak hartzeko orduan modu aktiboan lagundu eta beharrezko bitarteko eta baliabideak beren eskumenen esparruan jartzeko.</p> <p>·Uztailaren 5ean, “Eusko Jaurlaritzarena, modu partekatuan bideratzeko errefuxiatuek Europako mugetan bizi duten krisi humanitarioari ematen zaion erantzun soziala, politikoa, erakundeartekoa eta sailarteko Esparru-dokumentua” aurkeztu zen. 2017rako bere lan-programa bete egin da aurreikusitakoaren arabera.</p> <p>·2017an zehar, errefuxiatuen egoerari erantzuna emateko erakundeek arteko Lan Mahaiak sei bilera egin ditu.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>
<p>·9. ekimena. Hezkuntza</p>	<p>·Adi-adian proiektua eguneratzea.</p>	<p>·Ekainaren 29an, 2017-2020rako Giza Eskubideen, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren gaineko Hezkuntza Programa Osagarria aurkeztu zen.</p> <p>·Irailaren 1ean, Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiaren enkarguz, Deustuko Unibertsitateko Giza Eskubideen Pedro Arrupe Institutuak “Unibertsitateko gazteek Euskadin bizi izan den terrorismoari eta giza eskubideen urraketei buruz dakitena eta duten diskurtsoa” txostena aurkeztu zen.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>

	<p>·Elkarrekin bonu- programa bultzatu eta indartzea.</p>	<p>·Irailean Adi-adian proiektua eguneratu egin zen eta unibertsitate esparrura zabaltzea aurreikusten da.</p> <p>·2017an Elkarrekin Bonu Programa mantendu da, hiru alor hauetan elkarrekin sareko hainbat erakunderen arteko lankidetzaz-espazioak sustatzen dituenak: hezkuntza, herritarren parte-hartzea eta tokiko bizikidetzaz.</p>	
<p>·10. ekimena. Dibulgazioa</p>	<p>·Zinexit 2017 garatzea.</p> <p>·Abenduaren 10eko kanpainak garatzea eta René Cassin Saria ematea.</p> <p>·EiTBrekin sinatutako akordioa berritzea.</p>	<p>·Urriaren 10ean, Zinexit Topaketen hirugarren edizioa ospatu zen, migratzaileei eta errefuxiatuei buruzkoak aurten.</p> <p>·Azaroaren 6tik 9ra, Zinexit, Bizikidetzarako Zinemaren 8. edizioa ospatu zen, “Zuk” dokumentalaren estreinaldiarekin. Bertan, Mediterraneoko krisi migratorioan euskal erakundeek egindako lana erakusten da.</p> <p>·Abenduaren hasieran sentsibilizazio-kanpaina garatu zen Abenduaren 10ean Giza Eskubideen nazioarteko eguna dela-eta.</p> <p>·Abenduaren 11n, René Cassin 2017ko Saria eman zitzaion Sexual Minorities Uganda (SMUG) erakundeari.</p> <p>·EiTBrekin akordio-zirriborroa prestatu da Legegintzaldi berrirako. 2018ko lehen seihilekorako aurreikusten da sinatzea.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %80 bete da, EiTBrekin akordioa sinatzea 2017ko bukaeratik 2018ko hasierara atzeratu baita.</p>

<p>-11. ekimena. Parte-hartzea</p>	<p>·Elkarteen Foroarekin hitzarmena sinatzea.</p> <p>·Elkarrekin bonu- programa bultzatu eta indartzea.</p> <p>·Aipaz eta FCPrekin lankidetzan aritzeko ildoak diseinatzea.</p>	<p>·Elkarteen Foroekin akordio berri bat itxi da 2017aren amaieran.</p> <p>·Bakearen, bizikidetzaren eta giza eskubideen alde lan egiten duten elkarsteentzako diru-laguntzen urteko deialdiari eutsi zaio.</p> <p>·Tokiko erakundeei zuzendutako diru-laguntzen deialdiari eutsi zaio, bakearen, bizikidetzaren eta giza eskubideen aldeko ekimenak garatu ditzaten.</p> <p>·Urriaren 23an, Bizikidetzaren eta giza eskubideen esparruko proiektuak diruz laguntzera bideratutako laguntzak arautuko dituen Dekretu berriaren proiektua lantzeko prozedurari ekiteko Dekretua onartu zuen Lehendakariak.</p> <p>·2017an Elkarrekin Bonu Programa mantendu da, hiru alor hauetan elkarrekin sareko hainbat erakunderen arteko lankidetzak-espazioak sustatzen dituen: hezkuntza, herritarren parte-hartzea eta tokiko bizikidetzak.</p> <p>·Urriaren 19-20an, "Gizarte bidezko, bakezale eta inklusiboak sustatzea: 16. Garapen Iraunkorreko Helburua eta bere ezarpena" nazioarteko mintegia antolatu zen Madrilan eta Bilbon, Aipaz eta Cultura de Paz Fundazioaren eskutik, bi erakunde hauek garatzen duten "EAEren etorkizun baketsuaren alde" programaren barruan. Aipaz eta Cultura de Paz Fundazioarekin lankidetzak-lerroen diseinua 2018ko lehen seihilekorako aurreikusten da.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %80 bete da, Aipaz eta Cultura de Paz Fundazioarekin lankidetzak-lerroen diseinua 2017ko bukaeratik 2018ko hasierara atzeratu baita.</p>
---	---	---	--

<p>-12. ekimena. Lankidetzaren estrategikoa</p>	<p>·Ertzaintzarekin sinatutako lankidetzaren hitzarmena urtero eguneratzea.</p> <p>·Hiru unibertsitateekin lan-programa eguneratzea.</p> <p>·Gazteriaren Kontseiluarekin lan-programa eguneratzea.</p> <p>·Lan eta Justizia Sailarekin lan partekaturako bide bat ezartzea.</p>	<p>·Legegintzaldi honetarako Ertzaintzarekin lankidetzaren eguneratzeko gestioak hasita, 2018ko lehen seihilekoan zehaztea aurreikusten da.</p> <p>·Irailan 2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren esparruan, hiru euskal unibertsitateen eta Eusko Jaurlaritzaren arteko konpromiso partekatua adostu zen.</p> <p>·Urriaren 4ean, hiru euskal unibertsitateetako errektoreek Lehendakariarekin bilera eduki zuten 2018-2020 aldirian, ETAREN indarkeriaren amaieraren testuinguruan, bizikidetzaren eta giza eskubideen arloan partekatuko dituzten konpromisoen oinarriak finkatzeko.</p> <p>·Euskadiko Gaztediaren Kontseiluarekin Legegintzaldi berrirako lan-programa itxita.</p> <p>·Lan-ildo honen garapena 2018rako proiektatzen da.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %80 bete da, zenbait lerroen kudeaketaren egutegiak aurreikusitakoa baino epe zabalagoa behar izan baitute.</p>
<p>-13. ekimena. Nazioarteko ekintza</p>	<p>·Nazio Batuen memoranduma urtero eguneratzea.</p>	<p>·ACNUDHeko jardueretan lagundu da, urteko diru-laguntza nominatiboaren bitartez. Laguntza hori nazioarteko erakundearen urteko Memorian dago jasota</p> <p>·2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planari lotutako dokumentuak partekatu dira Goi Komisarioaren hiru babes-mekanismoekin.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>
<p>-14. ekimena. Elkarrizketa eta akordioa</p>	<p>·Nafarroako Gobernuarekin koordinaturik jardutea.</p> <p>·Espainiako gobernuarekin hitz egiteko bideak ezartzea.</p>	<p>·2017an aldirian behingo koordinazio-lanetan jardun da Nafarroako Gobernuaren Bakegintza, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Zuzendaritzarekin.</p> <p>·Terrorismoaren biktimen esparruan lankidetzarako bideak mantentzen da.</p> <p>·Espetxe-politikaren eremuan ere elkarrizketarako bideak mantentzen da.</p>	<p>·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.</p>

4. Planaren kudeaketarekin lotutako ekimenak

-15. ekimena. Kudeaketa (koordinazioa, jarraipena eta ebaluazioa)	·Herritarren ebaluaziorako adierazle-etaula egitea.	·Planaren edukietan eta helburuetan oinarritutako Adierazle-etaula prestatu da bere garapenaren inguruko herritarren iritzia ezagutze aldera. Prospekzio Soziologikoen Kabinetearekin adostuta prestatu da lan hau. (Eranskin gisa dator)	·Urte honetarako aurreikusitakoa %100 bete da.
--	---	---	--

Bigarren atala

Balorazioa: analisia, aurreikuspenak eta ondorioak

1. 2017an Planaren programa bete den aztertzea

Planaren jarraipenaren urteko txostenak alderdirik kuantitatiboenetan biltzen du arreta, eta, batez ere, egutegiko konpromisoen betetze-mailan. Planaren ebaluazio kualitatiboaren alderdia, berriz, modu zehatzagoan lantzen da planaren ebaluazio orokorraren kanpo-txostenean, eta herritarren iritzia jakiteko bi ikerketa egitea ere aurreikusten da, aurrez zehaztutako adierazle-taula batean oinarrituta. Behin zehaztaperen hori eginda, alderdi hauek dira azpimarratzekoak:

A. 2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Plana Gobernu Kontseiluaren Erabaki bidez onartu zen, 2017ko urriaren 11n. 2017ko ahaleginik handiena aurreikusitako ekimenak martxan jartzea izan da, planean bertan ezarritako lan-egutegia oinarritzat hartuta. Hala, bada, nabarmentzekoa da planean jasotako 15 ekimenak aktibatuta daudela une honetan dagoeneko, haien gauzaperen-maila berbera ez bada ere.

B. Planaren lan-egutegien betetze-maila oso altua da 2017ko abenduaren 31n, eta bi mailatan sailkatuta geratzen da: lehendabizikoan, planak dituen 15 ekimenetatik 11tan, 2017ko egutegian jasotako konpromisoak % 100 bete dira; bigarren mailan, eta egutegia egokitu egin delako, 3 ekimenen betetze-maila % 80 da eta beste batena % 60.

C. Aipatzekoa da egutegiko konpromisoak % 100 bete dituzten ekimenak zuzenean idazkaritzaren ekintzaren mende dauden ekimenak direla. Gainerako lau ekimenak, gauzatzen atzeraperen mailaren bat izan dutenak, beste erakunde edo entitate batzuekiko interakzioak baldintzatzen ditu.

D. 2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planak behar bezala bete du 2017rako gauzatze-aurreikuspena, bai ikuspuntu orokorretik begiratuta bai arlo zehatzetan, aurreikusitako ekimen guztietan.

2. 2018rako aurreikuspen nagusiak

2018ari begira, Bizikidetzaren eta giza Eskubideen Planaren jarduketa-programak argi eta zehatz azaltzen du zer jarduera egin behar diren. Programa honen barruan eta euskal koiuntura soziopolitikoak zein den kontuan hartuta, hauek dira Planaren erronka nagusiak 2018an:

1. ETaren aldebakarreko, benetako eta behin betiko desagitea gauzatzen laguntzea, eta, terrorismoak eta indarkeriak eragindako giza eskubideen urraketek sortutako minaren injustiziar buruz hausnartzeko, guztion artean gogoeta kritikoa egiteko prozesua sustatzea.
2. Terrorismoaren biktimekin elkarrizketa-, lankidetzeta- eta akordio-esparruak sakontzen jarraitzea, Terrorismoaren Biktimen Partaidetzarako Euskal Kontseiluaren bidez eta AVTrekin hitzartutako lankidetzeta-akordioen bidez.
3. Gogoraren jarduketa-programaren bidez eta haren Zuzendaritza Kontseiluaren bidez, ahalik eta kontsentsurik handiena sustatzea memoriaren politika publikoak bultzatzeko.
4. Giza eskubideen urraketak jasan dituzten biktimei errekonozimendua eta erreparazioa emateko 12/2016 Legearen legezotasuna eta konstituzionaltasuna defendatzea, eta legean jasotako Balorazio Batzordea abian jartzea, bere aurreikuspenak garatu dituzten etenda ez dauden arlo guztietan, Konstituzio Epaitegiak Espainiako Gobernuak jarritako errekursoaren inguruko epaia eman artean.
5. Akordioak bultzatzea Espainiako Gobernuarekin, Frantziako Gobernuarekin eta parlamentuko taldeekin, espetxe-politikak bestelako norabide bat har dezan presoak hurbiltzeari eta erantzun humanitarioei dagokienez, eta, horrez gain, dekretu baten oinarriak ados daitezen, gizarteratzeko politika aktiboak legez garatzeko aukera emate aldera.
6. Bizikidetzaren arloan sortzen ari diren erronkei erantzuteko 2018rako aurreikusitako ekimenak abian jartzea: besteak beste, errefuxiatuek pairatzen duten krisi humanitarioari

erantzuteko oinarrizko agiria egitea, Garapenerako Lankidetzaren 2018-2021 Gida Plana onartzea, Gurtza Aretoen Legea onartzea, Erljioen arteko Kontseilua eratzea edo Erljioa aitzakiatzat hartuta jarduten duen nazioarteko terrorismoaren aurrean jarduteko Planaren gainerako aurreikuspenak abian jartzea.

7. Bizikidetzaren eta giza eskubideen hezkuntza eta kultura sustatzeko arloan 2018rako aurreikusitako jarduerak egitea. Hezkuntza-arloan, bi aurreikuspen azpimarratu behar dira: batetik, Giza Eskubideen Baliabide Pedagogikoen Zentroa sortuko da Aieten eta, bestetik, zenbait hezkuntza-proiektu unibertsitate-esparruan sartuko dira, Adi-adian modulua esaterako, non biktimak hezitzaile diren. Bizikidetzaren eta giza eskubideen kultura sustatzeko esparruan, azpimarratzekoa da Giza Eskubideen 70. urteurrena oroitzeko EAEn egin den kanpainak izan duen erakundearteko bultzada, eta nabarmendu beharrekoa da azaroan nazioarteko kongresu bat egin izana.

3. Ondorioak

A. 2017an, ETAREN armagabetzea gertatu zen, eta, 2018an, segur aski, behin betiko desagertuko da. Irekita dago eztabaida, terrorismoak eta indarkeriak eragindako minaren injustiziar buruz gogoeta kritikoa eta esplizitua egin beharraz, eta eztabaida saihestezina da, gainera. Biktimekin egindako lanari esker, topagune berriak sortzen ari dira. Memoria eta Bizikidetzaren Lantaldea lanean ari da Eusko Legebiltzarrean. Frantziako Gobernuak aldaketak egin ditu espetxe-politikan, eta Espainiako Gobernuak ontzat eman ditu. Logikoki, badira zailtasunak eta konponduko gabeko arazoak oraindik ere; baina bilakaera positiboa bizi dugu, *pixkanaka askatzen ari dira* iraganetik gure gaur egungo eta etorkizuneko bizikidetzaren oztopatzen zuten korapilo nagusiak.

B. 2013-2016rako Planaren misioa gizartea elkartzea zen. 2017-2020rako Planaren misioa berbera da. Azaldu berri dugunez, bilakaera positiboa bizi dugu eta korapiloak askatzen ari dira, eta, testuinguru horretan, Eusko Jaurilaritzak Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren bidez gizartea elkartzera bideratzen dituen politika publikoek lehentasun berbera izan behar dute: indarkeriari amaiera ordenatua emateko prozesua burutu dadin eta bizikidetzaren normalizazioa eta adiskidetzaren sendotzea dadin une honetan ditugun aldeko baldintzak bultzatzea eta indartzea.

C. Lehentasun hori jarduna arautzeko bi irizpide handitan banatzen da: kontsentsuan inbertitzea eta gizartean inbertitzea.

-Kontsentsuan inbertitzea da ordezkari politiko eta parlamentario guztien artean akordio pluralak lortzea bizikidetzarako estrategikoak diren esparru guztietan: ETAREN amaiera, iraganari buruzko gogoeta kritikoa, biktimak, memoria, espetxe-politika...

-Gizartean inbertitzeak, berriz, esan nahi du, 2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Plana garatuta, bizikidetzaren kultura sustatzea, abiapuntu harturik gehiengoaren borondate sozialak gai estrategiko berberen inguruan: ETAREN amaiera, iraganari buruzko gogoeta kritikoa, biktimak, memoria, espetxe-politika...

D. Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planaren jasotako 15 ekimenei dagokienez, 2017rako aurreikuspenen arabera programa bete den aztertu da, eta balantzeak balorazio positiboa merezi du. 2018an, planaren kudeaketak eta bultzadak konpromisoak betetzeko bide berberari jarraitu behar dio, diziplinari eta zorrotasunari, eta are gehiago, gainera, kontuan izanda zer-nolako *bilakaera positiboa* bizi duen indarkeriaren amaiera ordenatuaren prozesuak eta bizikidetzaren integratua eta integratzailea sendotzeko prozesuak. Horrekin batera, Planaren kudeaketak, jarduketaren programan bertan aurreikusita dagoenez, indarkeriaren amaieraren agenda horri erreparatzeaz gain, bizikidetzaren sortzen ari diren erronken agenda garatu behar du, aniztasunaren kudeaketa positiboaren arloan eta elkartasunaren sustapenean.

2018ko otsailaren 6a

Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren idazkaritza Nagusia